

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtök-
kön és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 frt, fél évre 3 frt,
negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Az 1881. december 18 án kelt s kiosztott felhívás értelmében előfizetést nyitunk a „Székelyföld“ című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 4-szer megjelenő hírlapra, a következő árakkal:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések február 1-től számítva is elfogadtnak. Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendők, vidékről legcélszerűbben postátalvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. február 1.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Bécs, jan. 6. A delegációk határozatai legfelsőbb megerősítés végett felterjesztettek.

Belgrád, jan. 6. Az Union Generalnál a kormány szerint 17 millió franc veszteség van.

Fiume, jan. 6. József főherceg ő fenségénél az első hivatalos ebéd megtartatott.

Konstantinápoly, jan. 6. A szultán a görög követet fogadta; a kérdés megoldása után jó viszony fog uralkodni.

Mi ujság?

A magyar delegáció f. hó 3-án tartott ülésében Baross előadó emelt szót és a négyes albizottság tárgyalására hivatkozva, konstatálja a mozgalom létét és elnyomása szükséges voltát. Az okokat nem lehet megállapítani. Ajánlja az előterjesztés elfogadását.

Keglevich gróf: A mozgalom okait e lakosság függetlenségi törekvéseiben és a panszlávistikus aspirációkban találja. Erőszakkal csak ideig-óráig lehet ily törekvést lekötöni, de ha belevágtunk, nagy erőt kellett volna ott tartani. Elfogadta a javaslatot.

Apponyi a kért hitelt megszavazza, a kormányra hárítván érte a felelősséget. A rend helyreállítását követeli annak megszavazását, de a feladat teljesítésére ez nem elég, van más teendő is még, a mit az ország képviselőitől megvár, hogy t. i. biztosítást és meg-

nyugvást nyujtsunk arra nézve, hogy ily áldozatoktól jövőre megkímélve leend. A jelentés ellenében, mely szerint a mozgalom okai meg nem állapíthatók, azt állítja, hogy igenis megállapíthatók, de azok nem az adminisztrációban, nem a véderőtörvény behozatalában, hanem az okkupációs politikában rejlenek. Mozgalom lehetett ott, lehetett volna különben is, de hogy e mozgalom a mi bajunk, oka az okkupáció. Csak a pillanat nyomasztó hatása alatt szavazza meg a kért hitelt.

Szécsen Antal gróf szerint a Bosznia és Dalmácia szélén kiűtött bonyodalmak minket minden esetre érintettek volna a keleti viszonyok újabb alakulása következtében, de azon különbséggel, hogy ha az okkupáció nem történik vala, a mozgalom Horvát-Szlavonország határáig ütött volna ki. Megszavazza a kért hitelt.

Ezután még szólottak Éber Nándor, Andrássy Gyula gróf, Szlávay, Tisza Kálmán az okkupáció mellett.

*

A bukaresti „Telegraful“ 2907-ik számában egy besszarábiai levelezőjétől meglepő dolgokat tud mesélni. Levelezője állíthatni véli, hogy Oroszország még ez évben háborút fog viselni Ausztria-Magyarországgal és azért titokban fegyverkezik, s már kezdik katonáikat a monarchia határánál összpontosítani. Besszarábiába újabb három huszár ezred lett áthelyezve, s ott az a hír kering, hogy Románia és Oroszország között egy titkos véd és dacszövetség lett megkötve, és hogy az már alá is íratott volna. Egy Sinistin nevű előkelő besszarábiai egyén azt állítja, hogy neki tudomása van, hogy azon szövetségkötési okmányban a többek között a következő megállapodások bennfoglaltatnak: „Dobruzsáért, melyet Románia Bulgáriának át fog adni, meg fogja kapni egész Erdélyt és Bukovinának egy részét, Besszarábiára nézve pedig a szerződő államok a status-quo fenntartásában megegyeztek.“ Figyelmet érdemel az, hogy e lap, mely ily híreket bocsát szélnek, félhivatalos jelleggel bír.

*

Bukarest, febr. 3. Ruscsukban a panszláv bizottság ülést tartott, melyen háromszáznál többen jelentek meg. Az ülésen felolvasták Longinov volt biztos levelét, mely hangsúlyozza, hogy a császár el van határozva a délszláv függetlenségért fegyvert fogni. A bizottság Hitrovo útján feliratot intéz a csárhoz,

Skobelew beszédét Bulgáriában több ezer példányban terjesztették el.

Csik-Szereda, 1882. február 4-én.

(e.) Jövő Szentgyörgy naptól a Ráduly-féle házat a m. kir. adóhivatal fogja bérbé venni. Midőn ezt konstatáljuk, nem tehetjük a nélkül, hogy városunk egy nagy nyomorúságáról meg ne emlékezzünk. Idáig még volt Csik-Szeredában egy olyan terem, egy olyan helyiség, mely a városi közönség igényeinek valahogyan megfelelt. Volt hol társas összejövetelek, estélyek, bállok tartassanak. De ha valósul — mint nagyon valószínű, — hogy a Rádulyház adóhivatali helyiségekké fog átalakíttatni, akkor városunk intelligens közönsége elmeget mulatni a füre; mert Szeredában nem lesz egy akkora terem, hol összegyűlhessen. Milyen koldus szegénység ez? De kinek kell ezen segíteni? Igaz hogy városunk csak az utóbbi tíz év óta indult haladásnak s mindent egyszerre nem lehet sem várni, sem kivívni; de még sem vélünk injuriát elkövetni akkor, ha felhívjuk városi képviselő testületünk figyelmét e szegénységi bizonyítványra. Ha már nem vagyunk olyan szerencsés helyzetben, hogy magánvállalkozók szánják rá magukat arra, hogy egy olyan vendéglőt vagy bármilyen czímen nevezhető épületet emeljenek, mely az említettük célra alkalmas legyen: akkor a város

képviselő testület van hivatva, hogy gondoskodjék ilyen közheletről. Nem mondjuk azt s nem is kívánjuk, hogy azonnal segíteni kell a bajon, mert azt is tudjuk, hogy közelebb mult időben költséges építkezései voltak a városnak, melyek a közpénztárt kimerítették. Azt sem kívánjuk, hogy a sietség miatt elviselhetetlen adósságba verje magát a város; de annyit jóelőre meg kell jegyezzünk, hogy az ilyen kalamitásoknak, miszerint közheletrünk magán személy vagy személyek szeszélyétől függjön, ügyekezünk jövőre elejét venni. Mihelyt anyagi erőnk engedi, építsünk a városnak egy olyan középületet, mely elég tágas legyen arra, hogy városi intelligens közönségünknek minden alkalommal gyűléshelyül szolgáljon. Ha valósul a Ráduly-féle bérlet, akkor a szeredai közönség, ha pl. színi előadást akar látni, majd elmehet a szomszéd vármegyébe. A város tisztessége követeli, hogy ne kerüljünk ilyen körülmények közé; már pedig a tisztességre is kell adjunk valamit.

Valami a névváltoztatásról.

Egy idő óta divatba jött nálunk, hogy némelyek nem gondolva azzal, hogy nevet változtatni csak a kormány engedélye mellett lehet, hiuságból-e, vagy talán mert azzal a társadalomban előkelőbb helyet vélnék elfoglalhatni: neveiket minden felsőbb engedély nélkül változtat-

A „Székelyföld“ tárczája.

Félálomban.

(Karcz.)

(Vége.)

Felillantottam. Kipirult arczczal, lihegő kebellet lépett a szobába. szemeiben annyi kéro lánggal, annyi beszédes sugárral.

Lehajoltam, hogy ne lássam pillanatát.

Azt észrevettem, hogy mert a terembe jött, helyzetünk szerfelett kényes, kétértelmű lett. Egy fiatal lány, ki a férfit keresi fel! ... Éreztem, hogy arczom kigyul, s épen mert igazolatlan, kényes helyzet nyomását éreztem, elvesztettem minden nyugalmamat végképen. Ő is hasonló nyomást érezhetett, mert láttam, hogy reszkető kezekkel nyul homlokához, mintha tudnának, hogy mit tevő legyen.

A játszma folyt. Én vesztettem. Szerencsés pillanat, melyet törekedtem is felhasználni; hangosan nevetve vesztésemet, kért, hogy jönnék a kért négyest eltánczolni. De én nem valék magamnál. Előbbi bus gondolataim, a helyzet, a mibe jutánk az által, hogy keresésemre jött, de főleg a kacaj s az alszégén, hogy kedvesem szemei előtt lettem vesztessé: kihoztak végleg sodromból. Felálltam s felkapva egy csomó ezüst pénzt, szóltam elváltozott, ideges, forrongó hangon:

— Megkértem kegyedet, hogy kímélje e rossz hangulatomat; megkértem, hogy ne legyen oly vig! ... Nem tette meg. Jó! Most már nem kérem: követelem, hogy fizetésért hagyjon fel e vigással, mely terhemre van!! S ezzel a pénzt lábaihoz dobtam.

Hogy mi történt azután, arra nem emlékezem. Csak annyit láttam, hogy egy pillanat alatt elváltozik szí-

nében, aztán fejéhez kap göröcsösen s végig terül a padláson.

Két napig magamon kívül valék, csak mintegy álomra emlékezzvén a történetekre.

Végre hozzámertem, érezvén, hogy esztelen tettem miatt köztünk mindennek vége van.

Beléptem.

Zongorájánál ült, „Az alföldön halászegény vagyok én“ szép variációját játszva.

Nem árult el semmi meglepetést. Szemébe néztem, az mintha azt beszélt volna hozzám:

— Vártalak; tudtam, hogy jöni fogsz. Ül le ide mellém, mint annyi mások; vedd a számat, tedd le lábaimhoz, hajtsd ölembe azt a szenvedélyes, rakoncátlan főt, felnézve szemembe ... aztán ábrándozunk együtt; s majd ha eltölti szivedet valami nevezhetetlen érzés, vágygyal, búval, keserűséggel, örömmel vegyest, annyira, hogy túlradt érzéseid könnyekben oszlnak fel: hát akkor lehajlok én tehozzád ezzel az én vég nélkül szerető szívemmel, felcsókolom bűnbánatos hulló könnyeidet, megbocsátok, mint annyi mások, s sírunk a te bűnöd miatt mindaketten, mint annyi sokszor!! ...

Csak oda léptem oldala mellé, felemelvén azt a kicsiny fehér kezét, fuldokló zokogással borulva lábaihoz.

És ő aztán oda rogyott le mellém a földre ... és sirtunk mindaketten ujjalag, ismét az én bűnöm miatt, mint annyi mások! ... És megbocsátott ... Feledett! ...

Lám, így szeretett ő!!

K. F.

I. Igy pl. Málnás-ból lett Málnásy, Miklós-ból lett Miklós, Kozocsa-ból Kozocsay sat., sőt vannak, kik a „fy“-t is nevők után biggyeszti. Való ugyan, hogy a régi névhez csak egy „y“ vagy „fy“ van ragasztva, de e kis ragaszték sokszor a névnek épen lényeges megváltoztatását képezi, olyanoknál kivált, kik e ragasztékhoz nem is voltak jogosítva, mert noha a democrat elvek diadala a törvény előtt mind egyenlőkké tett, de ignorálni nem lehet, hogy mindamellett is aristocratico-monarchicus országban élünk s mint ilyenben, azt az „y“-t és „fy“-t a név végén, kivált nálunk Székelyföldön, csak nemesek szokták használni. Ám tegye az, a kit esze és szíve nemesít, mert hisz ez a valódi nemesség; de társadalmunkban a másikat sem lehet ignorálni, s azért tegye a kormány engedélyével, ne fitymálja a törvényt.

Van azonban ennek még egy más oldala is; hogy t. i. a névváltoztatás ez idő szerint a kormány által is csak egy 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványra léven engedélyezhető, vajjon a neveiket ily módon nyert engedély nélkül változtatók ezen 50 krok (ezelőtt forintok) elvonásával nem károsítják-e az állami kincstárt? És ez okból is nem megérdemelné-e, hogy az illető hatóságok az ily névváltoztatásokra is kiterjeszténék figyelmüket?

P. F.

Szentkatolna, 1882. febr. 4-én.

Szentkatolnán a „Kisgazdai kör“ javára jan. 31-én rendezett bál teljesen sikerültnek mondható. Összehasonlítva az ezelőtti években rendezett bálokkal, ez sem hagyott fenn semmi kívánni valót, mivel a várakozásnak teljesen megfelelt.

Jelen volt a környék minden ily báli mulatságot kedvelő vigkedélyű fiatalsága s azok, kik az ezelőtti években szívélyes megjelenésükkel bálunkat népesítették, most sem maradtak el, hanem az eddig tanusított barátságos vonzalom és meleg ragaszkodás képét siettek minél hitebben nyilvánítani s bálunkat minél kedvesebbé, vigabbá és élvezetesebbé tenni.

Báli publikumunk nem nagy, de csinos és válogatott volt, s a mi egy ily bál élvezetesség-tételére megkívánatik, azt itt mind fel leheté találni. A fiatalság tánczra perdülve, majd derült elevevénye, majd kedélyes vigsága által igyekezett bálunkat élvezetessé tenni. Annak a jó, talpra esett, csattanós magyar kedvnek nincs is párja az egész föld kerekén!

Látni lehetett egy csoportban annyi diszes hölgyet, szépet, bájolót, imáadásra méltót!! S a szemek bűvölő varázstekintete s lényük egész valóján elömlő méltóság, kellem és báj, az arcok szende, vidám kinézése egy tündérkertté varázsolták a táncztermet.

Végül nem tehetem, hogy a rendezőségnek buzgó fáradozásaiért elismerésem ne nyilvánítsam, mely igyekezett megtenni mindent, a mi csak kívánni való volt s mely örömmel hallhatta azon megjegyzést: „csinos kis bál“; e megjegyzés a megelégedésnek méltó kifejezése volt.

Nem hagyhatom említés nélkül azon nemes adakozók neveit sem, kik felülfizetésükkel iparkodtak körünk vagyonát gyarapítani, nevezetesen: főtiszt. Péter József plebános ur 2 frrtal, Bernáld Elekné ő nagysága

1 frrtal. Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetüket.

Egy körbeli tag.

Mindenféle.

— Azon hír, hogy Brassóban fegyvereket találtak volna, Szentiványi brassómegyei főispánnak az „Ellenzék“-hez intézett távirata szerint, valótlan.

— Solyom Miklós, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék tehetséges fiatal aljegyzője, a marosvásárhelyi kir. főügyészséghez fogalmazónak lett kinevezve. Szívünk-ből örvendünk e megérdemlett kitüntetésnek.

— A kézdivásárhelyi II. temetkezési egylet közgyűlésén elhatározott, hogy az egylet vagyonára a csődbejelentés megtétele, melynek keresztülvitelével az elnökség lett megbízva.

— Következő sorokat kaptuk: A közel multban anynyi üstökös csillag jelentkezett, hogy azokból méltán gyaníthatni, hogy felfordul a világ. Így nem csoda, ha nálunk Szeredában is jelei mutatkoznak a felfordult világnak. Mig más vásáros helyeken mindent elkövetnek, hogy a heti vásárokon mentől több ember jelenjék meg: nálunk nemcsak az árusokat, hanem a vevőket is megadóztatják; vásárvámot fizettetnek velők. Közelebről az arczatlan vámszedők egy közel falusi urnő lovairól leszedték a pokróczot, mert a kocsis urnője távollétében a kért vásárvámot nem fizette meg. Miután a város kapitány urnak ugy ezen, mint más hasonló esetekről tudomása van, kérdjük: hajlandó-e a vidéki közönséget ily nemű zaklatásoktól megmenteni s a vámszedőket megdorgálni, illetve hasonló elkövetésétől büntetés által visszaréttenteni? K ö z ü g y v é d.

— A ditrói műkedvelő-társaság folyó évi január 29-én színi előadást rendezett. Színe hozta „A legény bolondját“-t. Az előadás jó eredményéről tanuskodik azon körülmény, hogy a közönség mindegyre szűnni nem akaró „ujrá“-zásban tört ki, úgy hogy a műkedvelők több ízben hívtak ki; a további kihívásokat az előfüggöny primitív szerkezete akadályozta meg. Megjegyzi levelezőnk, hogy bármelyik vidéki szintársulat nagyobb tetszés mellett nem adhatta volna e darabot. Az egyes szereplők közül kiemeli Fejér Mari kisasszonyt, ki élénk játéka- és kitűnő dalaival gyönyörködtette a közönséget, valamint Havas Jakab urat, ki Thury Gergely szerepét jól alakította. Az előadás után táncz következett, mely éjfélt után 2 óráig tartotta egyben a fiatalságot, s mely után a nagyobbára Ditróról, Szárhegyről, Remetéről, Borszékről és O.-Topliczáról egybegyűlve volt szépszámú közönség megelégedéssel távozott haza. — Egy jelen volt.

A közönség köréből. *)

Csik-Sztmiklós, 1882. január 31.

Tekintetes szerkesztő ur!

Községünkben kézen-közön járattuk a következő hirlapokat: „Magyar Korona“, „Székelyföld“, „Magyar

*) E rovat alatt megjelenő cikkek közérdekből díjtalanul közöltnének. A felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Föld", „Közgazdasági Értesítő“, Képes Néplap“, Gazdasági Lapok“, „Hirmondó“, „Közmívelődés“, „Hasznos mulattató“, „Néptanítók Lapja“.

Ezen fennelbiken kívül van a községnek is egy 12 forintos lapja; ennek azonban még a címét nem tudjuk: ezt még csak Lázencz számvevő ur szerencsés olvasni a községi költségvetésben.

A fennebbi lapokat nem dicsekvésből sorolám elő, hanem hát a kézhezkapásnál egy kicsi hiba van.

Naponta a délutáni órákban öklömnyi „ordinánc“ gyermek oly óriási bőrtáskát czipel a szépvízi postára, hogy akármelyik köpezős megyei hajdu vállá közének is becsületére válnék. Ám lenne a táska akármilyen kicsiny, a táska akármilyen nagy, csak ne zárnák bele lapjainkat. Ezen hírlapfaló hámháznak a kulcsa természetesen a körjegyző urnál áll, ki a községekbe való hivatalos kiszállása s más elfoglaltságai miatt a táskát magánál hálaltja s így majdnem mindennap kénytelenek vagyunk nagy bosszankodásunkra 9—10 órákor olvasni a tegnapi küldeményt, bosszankodásunkra különösen most, ily érdekes időben, midőn „honalapító“ testvéreink az új patriába ezrenként vonatnak be.

Tisztelettel kérjük a csikszépvízi igen érdemes postakezelő hivatalt: sziveskedjék lapjainkat e szörnyőn kívül átküldeni, mentse meg azokat a purgatoriumtól s minket a várakozás miatti bosszankodástól.

A többiek közül egy.

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely február 1.	
		frt	kr
Hectoliter	Buza (tiszt)) legszebb	8	80
	) közepes	8	—
	) gyöngébb	—	—
	Buza (vegyes)) legszebb	7	—
	) közepes	5	—
	Árpa) legzebb	4	20
	) közepes	—	—
	Zab) legszebb	2	80
	) közepes	—	—
	Törökbuza	5	—
Kilógr.	Kása	12	—
	Borsó	7	—
	Lencse	10	—
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag	—	—
	Burgonya	1	60
	Marhahus	—	40
	Disznóhus	—	44
	Juhhus	—	—
	Faggyu	—	32

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Febr. 2.

Magyar aranyjáradék	118.25
Magyar vasuti kölcsön	130.—
M. keleti vasuti államköt. I. kibocs.	89.—
M. keleti vasuti államköt. II. kibocs.	108.—
M. keleti vasuti államköt. 1876. évi	93.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.—

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdí-Vásárhelyt.

M. földtehermentesítési kötv. záradékkal	95.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	95.50
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	96.—
Horvátszlovon földteherm. kötvény	—.
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	119.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	111.75
Osztrák járadék papirban	74.80
Osztrák járadék ezüstben	76.—
Osztrák járadék aranyban	93.50
1860. államsorsjegyek	—.
Osztrák-magyar bankrészvény	825.—
Magyar hitelbank-részvény	308.—
Osztrák hitelintézet-részvény	315.—
Ezüst	—.
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.55
Német birodalmi márka	58.60
London (2 havi váltókért)	120.20
Magyar papíráradék	86.50

Magy. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

MENETREND.

Érvényes 1881. május 15-től.

PREDEAL-NAGYVÁRAD.

Állomások		Gyors- vonat 1.	Sze- mély- vonat 3.
Bukarest	Indul	8.15	6.30
Predeal	"	1.09	4.59
Tömös	"	1.33	1.21
Brassó	(Érk.)	2.06	6.13
Földvár	(Ind.)	2.16	6.52
Ápáca	"	2.44	7.23
Köpecz	"	3.08	7.43
Alsó-Rákos	"	—	8.13
Héjasfalva	"	3.54	10.15
Segesvár	vendéglő (Érk.)	5.07	10.32
Medgyes	(Ind.)	5.12	10.52
	(Ind.)	6.01	12.06
Kapus	(Elágozás) vendéglő (Érk.)	6.13	12.24
	(N.-Sze-)	6.31	12.30
	(benfelé)	—	—
Tövis	(Elágozás) vendéglő (Érk.)	7.30	2.06
	(Gy.-Fehér-)	7.37	2.26
	(vár felé)	—	—
Kocsárd	(Elágozás) vendéglő (Érk.)	8.18	3.24
	(M.-Vásár-)	8.23	3.34
	(hely felé)	—	—
Kolozsvár	vendéglő (Érk.)	10.07	5.59
	(Indul)	10.17	6.24
Nagyvárad	vendéglő (Érk.)	1.45	11.04
	(Indul)	1.50	11.25
Budapest	Érkezik	7.30	8.45

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

A Vízi-féle

emeletes kőház

(piacz-sor, 4. ker., 5. udvartér) a jövő Szentgyörgy-naptól fogva kiadó. Értekezhetni a tulajdonosnőnél.